

Husdyrbruget 1944.

Af Landbrugslærer *Halldan Jørgensen.*

Ved Aarsskiftet 1943—44 havde vi forholdsvis store Foderbeholdninger af den særdeles gode Høst i 1943. Sommeren 1944 blev dertil en god Græssommer; og selv om Roerne paa Grund af Sensommertørken skuffede noget baade med Hensyn til Rod og Top, saa blev der en ret god samlet Høst i 1944 — ikke mindst var der meget og fortrinligt Hø.

Betingelserne for en efter Forholdene stor Husdyrbrugsproduktion i Kalenderaaret 1944 var saaledes til Stede.

Husdyrbestanden.

Der blev i 1944 foretaget de sædvanlige Tællinger, hvortil kommer, at der for Kvægets Vedkommende blev indsamlet Oplysninger om Racefordelingen. Den sidst foregaaende Tælling af samme Art er fra 1933.

HESTE. Medens Hestebestanden i Marts var uforandret sammenlignet med Marts 1943, viste Hoyedtællingen i Juli en Fremgang paa 10 000 Stkr. Fremgangen gælder især Føl og

Hestebestanden i Landkommunerne (1000 Stkr.).

	15. Juli 1944	25. Marts 1944	17. Juli 1943	27. Marts 1943
Hingste, 3 Aar og derover	4	4	4	4
Vallakker, 3 Aar og derover ..	177	177	184	188
Hopper, 3 Aar og derover	239	233	235	233
Plage, 1—3 Aar	114	85	104	84
Føl under 1 Aar	75	53	72	42
Heste ialt	609	552	599	551

Plage. Kun Gruppen „Vallakker“ er gaaet tilbage, hvilket ogsaa var Tilfældet Aaret før. Foruden Hestene i Landkommu-

nerne var der antagelig henved 25 000 Heste i Bydistrikterne, hvilket tilsammen giver Landets hidtil største Hestebestand.

KVÆG. Naar undtages Grupperne Tyre og Stude har der været Stigning i Kvægbestanden. Ved Sommertællingen var der saaledes 149 000 Stkr. Kvæg mere end Aaret før, en Fremgang paa 5 pCt. Nedgangen fra Juli til December er i nogen Grad sæsonmæssig.

Hornkvægbestanden i Landkommunerne (1000 Stkr.).

	30. Dec. 1944	15. Juli 1944	25. Marts 1944	3. Jan. 1944	17. Juli 1943	27. Marts 1943
Tyre, 1—2 Aar	51	55	{ 37 }	53	55	{ 34 }
— 2 Aar og derov.			{ 22 }			{ 23 }
Stude, 1—2 Aar	53	64	{ 40 }	54	67	{ 36 }
— 2 Aar og derov.			{ 27 }			{ 25 }
Køer og Kvier, som har kælvet:						
1—2 Aar	1532	1530	{ 16 }	1469	1440	{ 13 }
2 Aar og derover ..			{ 1511 }			{ 1397 }
Kvier, som ikke har kælvet:						
1—2 Aar	581	655	{ 483 }	565	620	{ 452 }
2 Aar og derover ..			{ 160 }			{ 154 }
Kalve under 1 Aar ...	819	833	737	792	806	690
Hornkvæg i alt ..	3036	3137	3033	2933	2988	2824

Ved Racetællingen er baade Landkommunerne og Bykommunerne med i Opgørelsen, der gælder Bestanden ved Landbrugstællingen i Juli. Af et samlet Antal Tyre paa ca. 56 000 Stkr. over 1 Aar ångaves de 41 453 at være Bedæknings-tyre; og det er disse, Tabellen omfatter.

Til Sammenligning er angivet Tallene fra de to foregaaende Racetællinger. Det vil ses, at Bedækningstyrenes Antal er betydeligt mindre end i 1933. Men endnu er der Tyre nok, ca. 3 pr. 100 Køer.

Hvad Racefordelingen og Ændringerne heri angaar, er Procenttallene mest oplysende; og det fremgaar, at R. D. M. igennem begge Tiaar har haft stærk Fremgang i Jylland, hvor denne Race nu udgør over 50 pCt. af Bestanden — for hele Landet tilhører over to Trediedele af Bedækningstyrene R. D. M.

Men ogsaa for de mindst talstærke Racer, Jersey og Hol­ lændere, er der Fremgang — for Jerseytyrenes Vedkommende endda en meget stærk Fremgang. Derimod maa der noteres Tilbagegang for Tyre af Jysk Race og Korthorn.

Malkekøernes Raceforhold.

	1944					Hele Landet		
	Øerne Stkr.	Jylland Stkr.	Hele Landet Stkr.	Øerne pCt.	Jylland pCt.	1944 pCt.	1933 pCt.	1923 pCt.
Jysk Race	446	281 622	282 068	0,1	28,3	18,3	21,7	23,7
Rød dansk Malke- race	530 196	525 473	1 055 669	96,7	52,8	68,4	55,5	50,4
Hollandsk Race . .	353	14 452	14 805	0,1	1,5	1,0	0,6	0,4
Jersey Race	12 637	10 978	23 615	2,3	1,1	1,5	0,5	0,5
Korthorns Race . .	301	126 382	126 683	—	12,7	8,2	12,2	7,9
Andre Racer	22	2 212	2 234	—	0,2	0,1	} 9,5	17,1
Krydsninger	4 328	33 708	38 036	0,8	3,4	2,5		
Uoplyste	5 559	6 507	12 066	—	—	—		
Tilsammen	553 842	1 001 334	1 555 176	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Køernes Racefordeling viser nogenlunde samme Billede som Tyrenes, men de mindre udbredte Racer maa ifølge Sagens Natur have en noget større Tyreprocent end Koprocent, idet der ikke er saa udstrakte Muligheder for fælles Tyrehold. Dertil kommer, at en Race i talmæssig Fremgang tidligst vil vise Fremgangen igennem Antallet af Tyre.

Endvidere kan vi konstatere, at Krydsningernes Antal igen­ nem disse 21 Aar har været i stærk Tilbagegang.

SVIN. Der har været talt Svin ikke mindre end 10 Gange i 1944. I det efterfølgende gengives Hovedresultaterne for fem Tællinger og til Sammenligning Julitællingen 1943.

Der har altsaa været en ret betydelig Nedgang i Svine­ bestanden i Aarets Løb — fra 3. Jan. til 30. Decbr. saaledes 472 000 Stkr. eller 20 pCt. Tilbagegangen var for Søernes Ved­ kommende endda større; men det maa huskes, at Svinebestan­ den var forøget meget stærkt igennem 1943 — man havde været for optimistisk i Anledning af dette Aars gode Korn­ høst.

Efter Julitællingerne konstateres derimod en lille Fremgang fra 1943 til 1944.

Svinebestanden i Landkommunerne (1000 Stkr.).

	1944					1943
	30. Dec.	7. Okt.	15. Juli	25. Marts	3. Jan.	17. Juli
Avlsorner	8	10	10	10	10	9
Søer:						
Første Gang drægtige Søer ..	31	40	50	46	52	79
Andre drægtige Søer	75	76	81	86	97	85
Diegivende Søer	43	49	47	61	60	52
Goldsøer, ikke udsat til Slagtning	15	19	18	17	17	15
Udsættersøer til Slagtning ...	9	11	10	10	13	9
Søer i alt	173	195	206	220	239	240
Pattegrise hos Søerne	351	417	390	489	477	429
Ungt Tillæg og Slagterisvin:						
Fravænnede Grise under 35 kg	484	441	476	554	602	411
Svin paa 35—60 kg	424	440	541	509	500	475
Fedesvin paa 60 kg og derov.	379	645	422	509	463	447
Svin i alt	1 819	2 148	2 045	2 291	2 291	2 011

FAAR. Den samlede Faarebestand steg fra 186 000 Stkr. i Juli 1943 til 205 000 Stkr. i Juli 1944, en Fremgang paa 19 000 Stkr. eller 10 pCt.

FJERKRÆ. Den ret store Fremgang i Høsebestanden fra 1942 til 1943 blev fortsat af en noget mindre Fremgang paa

Høsebestanden i Landkommunerne (1000 Stkr.).

	15. Juli 1944	17. Juli 1943	11. Juli 1942
Haner, 1/2 Aar og derover	137	118	100
Høner, 1/2 Aar og derover	7 106	5 531	5 334
Kyllinger under 1/2 Aar	9 791	9 691	5 073
Høns i alt	17 034	15 340	10 507

ca. 11 pCt. fra 1943 til 1944. Ved Tællingen i Marts 1944 var der paa Landejendomme i Landkommunerne 10,3 Mill. Høns ialt mod 6,4 Mill. Stkr. i Marts 1943.

Den samlede Kreaturstyrke.

Paa Grundlag af Tællingerne i Juli 1944 er der af Statistisk Departement foretaget ret omfattende Beregninger over, hvorledes Kreaturholdet fordeler sig paa *Ejendomme af forskellig*

Størrelse, ligeledes hvorledes den samlede Bestand fordeiler sig paa Besætninger af forskellig Størrelse. Det vil føre for vidt her at komme nærmere ind paa Resultaterne af disse interessante Undersøgelser, men særligt interesserede henvises til

Statistiske Efterretninger Nr. 13 for 26. April 1945.

Kreaturstyrken (Antal Kreaturenheder) paa Landbrugsejendomme, fordelt efter Størrelsen af Ejendommenes Landbrugsareal (100 Stkr.).

	0,55-5 ha	5-10 ha	10-30 ha	30-60 ha	60 ha o. dero.	I alt
1944:						
Øerne	1 526	2 388	5 565	2 825	1 473	13 777
Jylland	1 294	3 918	12 831	6 050	2 397	26 490
Hele Landet .	2 820	6 306	18 396	8 875	3 870	40 267
1942:						
Øerne	1 213	1 915	4 627	2 486	1 370	11 611
Jylland	888	2 987	10 260	5 166	2 190	21 491
Hele Landet .	2 101	4 902	14 887	7 652	3 560	33 102
1933:						
Øerne	2 452	2 853	7 215	4 086	1 804	18 410
Jylland	1 928	4 543	14 314	7 695	3 682	32 162
Hele Landet .	4 380	7 396	21 529	11 781	5 486	50 572

Dog gengives i det følgende nogle sammentrængte Oversigter. Ved Angivelsen af Kreaturstyrken omregner man Opdræt og mindre Kreaturer til „Storkreaturer“ efter følgende Skala:

1 Storkreatur (1 Kreaturenhed) =

1 Malkeko	1,4 Plage
1,05 Tyre	3,33 Føl
1,4 Stude	2 Søer eller Orner
1,75 Kvier	25 Pattegrise
2,65 Kalve	2 Slagterisvin
1 stor voksen Hest	6,25 Faar
1,33 fremmede Smaaheste	50 Høns (Høner, Høner og Kyllinger)

Forholdstallene angiver det Antal Dyr, hvis samlede Foderbehov nogenlunde svarer til en Malkekos Foder.

Det vil ses, at henvend Halvdelen af hele Kreaturstyrken fin-

des paa Ejendommene med imellem 10 og 30 ha. I hele Landet havde vi en samlet Kreaturstyrke paa godt 4 Mill. Stkr. i 1944 mod 3,3 Mill. Stkr. i 1942 og godt 5 Mill. Stkr. i 1933. Det er her navnlig Ændringerne i Svinebestanden, der gør sig gældende.

Af Oversigten over Kreaturstyrkens procentiske Fordeling vil det fremgaa, hvor stor Vægt de forskellige Besætningsgrene har — og det er betegnende for Kvægholdets afgørende Betydning i Bedriften, at Kvæget for hele Landet udgør 58,5 pCt. af den samlede Kreaturstyrke.

Kreaturstyrkens procentvise Fordeling paa Husdyrgrupper 1944.

Landbrugsareal	0.55-5 ha	5-10 ha	10-30 ha	30-60 ha	60 ha o.dere.	I alt
Øerne:						
Heste	13,4	14,4	13,1	14,1	12,7	13,5
Hornkvæg	48,4	50,5	56,0	59,7	69,0	56,3
Svin	21,5	22,7	22,0	19,9	14,9	20,9
Faar	0,2	0,2	0,4	0,6	1,0	0,5
Høns	16,5	12,2	8,5	5,7	2,4	8,8
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Jylland:						
Heste	11,4	13,2	11,6	11,5	11,5	11,8
Hornkvæg	48,4	53,0	59,5	62,8	68,6	59,6
Svin	23,4	22,5	21,0	19,7	15,9	20,6
Faar	0,8	0,6	0,9	1,1	1,6	1,0
Høns	16,0	10,7	7,0	4,9	2,4	7,0
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Hele Landet:						
Heste	12,5	13,7	12,0	12,3	12,0	12,4
Hornkvæg	48,4	52,0	58,5	61,9	68,8	58,5
Svin	22,3	22,6	21,3	19,7	15,5	20,7
Faar	0,5	0,4	0,8	1,0	1,3	0,8
Høns	16,3	11,3	7,4	5,1	2,4	7,6
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Der er ikke væsentlig Forskel paa Jylland og Øerne. Derimod viser Tallene Svinenes og især Hønsenes forholdsvis større Betydning paa de mindre Ejendomme. Paa den anden Side findes det meget beskedne Antal Faar fortrinsvis paa de større Ejendomme.

Kreaturstyrken pr. 100 ha 1944.

Landbrugsareal	0,55-5 ha	5-10 ha	10-30 ha	30-60 ha	60 ha o.dere.	I alt
Øerne	206,1	180,6	145,6	108,9	82,7	134,2
Jylland	200,8	165,7	124,6	103,8	85,2	120,7
Hele Landet	204,0	170,9	130,0	105,2	84,2	124,8

I Forhold til Landbrugsarealet har de smaa Ejendomme over dobbelt saa stort et Husdyrhold som Ejendommene over 60 ha.

Forskydninger i Kreaturstyrken 1933—1944.

Landbrugsareal	0,55-5 ha	5-10 ha	10-30 ha	30-60 ha	60 ha o.dere.	I alt
Øerne:						
1944	70,1	75,9	77,0	69,5	78,7	74,1
1942	57,0	62,3	65,4	62,6	74,9	63,9
1937	85,2	86,3	85,7	85,3	91,9	86,9
1933	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Jylland:						
1944	83,4	87,9	80,6	78,8	75,8	81,0
1942	58,0	67,8	65,2	68,0	70,0	66,4
1937	87,6	92,1	87,8	86,9	87,0	87,5
1933	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Hele Landet:						
1944	76,2	83,5	78,9	75,5	76,6	78,0
1942	57,7	65,9	65,0	66,1	71,6	65,1
1937	86,5	90,2	87,2	86,1	88,6	87,2
1933	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Nedgangen i Kreaturstyrken fra 1933 til 1937 skyldes i det væsentlige Svinereguleringen. Tallene viser ogsaa den ret betydelige Stigning i Husdyrholdet fra 1942 til 1944. Det ses, at de jyske Husmandsbrug i 1944 har de mindst reducerede Besætninger, naar 1933 tages som Udgangspunkt.

Fodring og Sundhedstilstand.

Der var, som tidligere nævnt, ret gode Fodringsforhold igenem 1944. Vinterfoderet i Aarets første Maaneder slog godt til, og der blev godt med Græs og Hø — dog kneb det paa Grund af Tørken med Græsningen den sidste Halvdel af Som-

meren — og Roerne fik af samme Grund ikke rigtig Lejlighed til at udnytte deres Vokseevne igennem Sensommer og Efteraar.

Man var forlængst blevet indstillet paa at skulle fodre igennem udelukkende med Foder af egen Avl; og bortset fra en Smule rationeret Kød-Benmel og Fiskemel var der heller ikke i 1944 meget af Værdi at hente paa Foderstofmarkedet. Frihandelskornet var dyrt — ca. 60 Kr. — og Omsætningen deraf ikke stor.

Foderforbruget 1942—43 til 1944—45.

	Foderværdi		Indhold af fordøjeligt Renprotein			
	1944-45 Mill. F.E.	1943-44 Mill. F.E.	1942-43 Mill. F.E.	1944-45 Mill. kg	1943-44 Mill. kg	1942-43 Mill. kg
Kraftfoder	2 270	2 458	2 404	179	194	191
Grovfoder ÷ Græs og Grønfoder	3 950	4 241	3 781	275	277	233
Mælk og Valle	465	517	478	80	89	82
Foderforbrug ialt ÷ Græs og Grønfoder	6 685	7 216	6 663	534	560	506

Den samlede Fodermængde, der efter Fradrag af Korn og Kartofler m. v. til andet Formaal var til Raadighed, blev for Høstaaret 1944—45 væsentlig mindre end for 1943—44. I vedføjede Oversigt er Græs og Grøntfoder ikke medregnet. En Nedgang sammenlignet med Aaret før fra 7,2 Milliarder F. E. til 6,7 Milliarder F. E. var ret følelig, og Fodringsituationen var saaledes i Efteraaret og ved Aarets Udgang noget daarligere end ved Aarets Begyndelse. De fleste Landmænd drog Konsekvenserne heraf straks, saa der var i Efteraarsmaanederne forholdsvis store Tilførsler af Kvæg til Slagtehusene.

SUNDHEDSTILSTANDEN iblandt Husdyrene var stort set tilfredsstillende. Tuberkulosebekæmpelsen fortsattes med godt Resultat, og stadig flere Mejerikredse gik ind i det fælles Arbejde til Bekæmpelse af den smitsomme Kastning.

Sidst paa Aaret var der dog et ret foruroligende Tilløb til Mund- og Klovesyge — og det kneb med at skaffe Vaccine. Dog lykkedes det ved Anvendelse af de forhaandenværende Mængder til særligt udsatte Omraader og Besætninger at holde den frygtede Sygdom nogenlunde i Skak.

Produktion og Priser.

Sammenlignet med 1939 udgjorde Produktionen i 1944 af Mælk 75 pCt., Smør 70 pCt., Flæsk 61 pCt., Æg 31 pCt. og Kød 84 pCt. Af efterfølgende Oversigt fremgaar det, at Produktionen har ligget ret ujævnt i Aarets Løb. Mælkeproduktionen var saaledes omtrent dobbelt saa høj i Juni som i Februar. Flæske- og Kødproduktionen laa ret højt i Foraarsmaanederne samt i Aarets sidste Maaneder.

Produktionen til Salg af de vigtigste Husdyrprodukter (Mill. kg).

	Mælk		Smør		Flæsk		Æg		Kød	
	1944	1943	1944	1943	1944	1943	1944	1943	1944	1943
Januar ...	239	203	8,7	7,5	15,6	8,3	2,8	1,3	8,9	3,7
Februar ..	219	183	7,8	6,5	17,5	8,9	3,7	2,1	9,7	7,3
Marts	249	213	8,7	7,7	17,9	11,9	5,0	4,7	11,5	9,9
April	269	244	9,3	8,7	16,3	10,3	5,4	4,3	10,0	10,6
Maj	369	362	12,9	12,9	19,6	10,8	5,2	3,8	11,2	8,6
Juni	426	389	14,8	13,7	14,1	15,1	4,1	2,5	5,5	6,1
Juli	420	379	14,3	13,4	13,4	11,5	3,1	2,1	5,6	5,9
August ...	371	344	12,7	12,4	9,7	10,3	2,4	1,9	9,5	6,8
September	305	332	11,3	12,1	10,3	11,1	2,1	1,6	12,3	9,0
Oktober ..	294	314	10,8	11,5	15,4	12,2	1,2	0,7	17,7	13,0
November	255	256	9,1	9,5	15,7	14,9	0,6	0,4	14,3	11,7
December	243	242	8,4	9,0	15,0	18,4	1,0	0,7	13,0	9,5
Hele Aaret	3659	3461	128,8	124,9	180,5	143,7	36,6	26,1	129,2	102,1

Til den i Oversigten angivne Mængde kommer Hjemmeforbrugt hos Producenterne; dette anslaaes til 350 Mill. kg Mælk, 40 Mill. kg Flæsk, 10 Mill. kg Æg og 1 Mill. kg Kød.

Fjerkræslagtningerne i 1944 var sammenlignet med de to foregaaende Aar ret store; især slagtedes der meget i Aarets sidste Maaneder. Slagtningerne paa de autoriserede Fjerkræslagterier androg i 1000 kg:

	1944	1943
Fjerkræ ialt	1795	1146
Deraf: Høns	721	337
Kyllinger	593	465
Poularder og Kapuner	13	5
Gæs	243	193
Ænder	199	132
Kalkuner	26	14

PRISERNE. Der var ikke store Ændringer i Priserne paa Husdyrholdets Hovedprodukter igennem 1944. For Smør var Afregningstallet, der er Basis for Smørprisen paa Hjemmemarkedet, igennem hele Aaret saavel som i 1943 3,89 Kr. pr. kg; Mejeriernes Afregningssum var uforandret 4,45 Kr. pr. kg.

Andelsslagteriernes Landsnotering for Flæsk laa ligeledes fast paa de 2,72 Kr. pr. kg slagtet Vægt, der blev fastsat i Marts 1943. Dertil kom Tillæget paa 16 Øre pr. kg for Svin paa 80½ kg sl. Vægt eller derover.

Ægpriserne afveg heller ikke væsentlig fra Priserne det foregaaende Aar; Aarets Gennemsnitsnotering blev dog 4 Øre lavere pr. kg. Følgende maanedlige Gennemsnit er Dansk Andels Ægeksperts Notering.

	1944 Kr. pr. kg	1943 Kr. pr. kg		1944 Kr. pr. kg	1943 Kr. pr. kg
Januar	2,48	2,63	August	2,40	2,40
Februar	2,10	2,66	September	2,59	2,48
Marts	2,10	2,28	Oktober	2,68	2,70
April	2,10	2,10	November	2,70	2,70
Maj	2,25	2,10	December	2,70	2,70
Juni	2,40	2,18			
Juli	2,40	2,40	Gennemsnit ...	2,41	2,45

Ogsaa Kødpriserne laa fast. Landbrugsministeriets Kvæg- og Kødudvalgs Gennemsnitsnotering for 1. og 2. Klasses Køer var saaledes igennem praktisk talt hele Aaret 121,75 Kr. pr. 100 kg eller knap 1 Øre højere pr. kg end Aaret før.

Hestepriiserne fortsatte Stigningen, og som Gennemsnit for 1944 var f. Eks. de fynske Landboforeningers højeste Notering for unge, gode Handelsheste 2758 Kr. pr. Stk. mod 2512 Kr. i 1943, en Stigning paa 246 Kr. eller henvend 10 pCt.

Priserne paa Slagtefjerkræ og Kaniner laa nogenlunde uforandret, og Afsætningsforhold og Priser paa alle Slags Skind var særdeles gode.

PRODUKTIONSØKONOMIEN i Husdyrbruget blev med stort set faste Priser paa Salgsvarerne, men stærkt stigende Omkostninger — navnlig til Arbejds løn — igennem 1944 noget forringet sammenlignet med Aaret før.

Eksporten.

Igennem Krigsaarene har Eksportstatistikken ikke været tilgængelig; men da Situationen nu paa dette Tidspunkt er ændret, skal her efter *Landbrugsraadets Meddelelser* gives en samlet Oversigt over Eksporten af Husdyrbrugsprodukter og deres Fordeling igennem alle Krigsaarene. Til Sammenligning gengives ogsaa det aarlige Gennemsnit af Femaaret før Krigen:

Udførslen af danske Landbrugsprodukter.

	1944	1943	1942	1941	1940	1939	Gens. 1935-39
<i>Smør</i> (Tons)							
Ialt	52 557	50 455	35 830	52 719	107 903	149 806	149 067
Heraf til:							
England	—	—	—	—	22 760	102 979	111 426
Tyskland	40 310	40 380	26 826	51 071	80 821	43 727	34 816
Norge	4 963	3 711	1 048	198	—	—	—
Finland	6 684	6 027	7 955	968	1 167	—	—
Sverige	600	224	1	240	724	—	—
Schweiz	—	—	—	—	1 925	530	155
Belgien	—	—	—	—	50	492	809
Frankrig	—	—	—	—	—	379	373
<i>Ost</i> (Tons)							
Ialt	1 724	2 188	4 687	6 032	8 930	9 590	8 853
Heraf til:							
England	—	—	—	—	478	1 162	1 061
Tyskland	922	1 933	4 139	5 373	7 434	5 387	4 927
U. S. A.	—	—	—	—	214	1 820	1 646
Sverige	207	80	134	121	193	489	317
Norge	387	122	227	127	21	—	78
Finland	180	5	107	406	—	—	—
Schweiz	15	9	25	—	—	—	—
Belgien	13	35	48	—	—	—	9
<i>Æg</i> (1000 Snese)							
Ialt	2 499	1 860	5 371	27 336	67 218	85 675	74 587
Heraf til:							
England	—	—	—	—	12 918	58 318	52 550
Tyskland	1 885	1 625	4 549	19 928	49 079	23 996	18 149
Schweiz	43	39	145	2 133	3 782	2 542	2 819
Norge	148	64	176	1 033	124	—	—
Sverige	418	132	—	1 668	765	536	—
Finland	5	—	79	1 362	—	—	—
Italien	—	—	422	1 108	—	—	—

	1944	1943	1942	1941	1940	1939	Gens. 1935-39
<i>Slagtet Fjerkræ og</i>							
<i>Kaniner (Tons)</i>	K.	K.		Fj.	Fj.	Fj.	Fj.
alt	445	901	—	746	6 629	3 106	2 912
Heraf til:							
England	—	—	—	—	—	7	—
Tyskland	238	609	—	518	6 546	3 036	2 697
Schweiz	155	148	—	—	—	15	55
Sverige	31	41	—	222	—	42	—
Norge	4	53	—	6	—	—	—
Finland	16	16	—	—	—	—	—
Belgien	—	33	—	—	—	—	—
<i>Bacon og Flæsk</i>							
<i>(Tons)</i>							
alt	101 303	62 994	20 108	73 434	143 023	189 593	185 187
Heraf til:							
England	—	—	—	—	46 197	183 804	181 470
Tyskland	92 253	62 648	17 879	62 056	95 428	5 672	2 983
Finland	575	40	689	1 835	608	—	—
Norge	2 791	—	1 308	3 658	602	28	30
Sverige	4 795	1	37	3 704	66	2	—
Schweiz	805	—	1	284	—	4	—
Italien	—	303	193	1 599	—	—	166
Belgien	41	—	—	309	—	—	240
<i>levende Svin (Stkr.)</i>							
alt	92 531	48 771	52 724	247 331	754 053	137 137	131 162
Heraf til:							
Tyskland	92 530	48 766	52 724	247 326	752 292	135 549	122 727
Schweiz	—	—	—	—	1 761	1 520	4 569
<i>vinefedt til Spise-</i>							
<i>brug (Tons)</i>							
alt	1 219	360	65	464	2 865	8 724	11 353
Heraf til:							
England	—	—	—	—	—	12	872
Tyskland	1 219	360	25	240	2 865	8 666	10 366
Norge	—	—	40	224	—	—	—

<i>Slagtet Hornkvæg</i> (Stkr.)	1944	1943	1942	1941	1940	1939	Gen- 1935-39
Ialt	36 708	3 721	38 537	47 587	56 260	78 301	61 090
Heraf til:							
Tyskland	8 971	8	32 482	39 363	14 063	17 701	5 298
Tysk Frihavn	7 063	3 713	6 032	6 180	8 033	18 406	13 789
Sverige	8 833	—	23	—	—	—	—
Norge	—	—	—	878	6 693	—	—
Finland	—	—	—	1 166	357	—	—
Holland	—	—	—	—	5 010	9 166	23 538
Belgien	—	—	—	—	22 170	28 231	10 239
Schweiz	—	—	—	—	—	3 106	3 286
<i>Lev. Hornkvæg</i> (Stkr.)							
Ialt	130 607	66 636	138 287	282 469	370 176	163 280	146 523
Heraf til:							
Tyskland	130 607	66 636	126 006	273 229	366 214	149 975	128 236
Italien	—	—	7 470	9 240	3 562	6 944	2 450
Belgien	—	—	345	—	—	6 273	12 505
Finland	—	—	4 356	—	—	—	2 450
Schweiz	—	—	—	—	—	68	2 995
Norge	—	—	—	—	400	746	—
<i>Slagteriaffald (Tons)</i>							
Ialt	9 013	6 349	5 834	7 807	16 874	24 307	22 204
Heraf til:							
England	—	—	—	—	201	1 965	1 948
Tyskland	7 773	4 675	4 412	6 408	15 820	19 575	16 760
Frankrig	59	35	18	19	45	674	1 209
Italien	—	323	337	290	429	594	430
Finland	390	631	451	455	169	790	276
Norge	221	181	255	259	14	18	29
Sverige	342	329	255	208	54	32	43
Schweiz	102	67	43	52	—	—	—
Holland	47	31	16	12	—	—	62
Spanien	—	14	9	—	—	—	—
Ungarn	33	41	10	—	—	—	—
<i>Heste (Stkr.)</i>							
Ialt	29 762	38 476	14 692	16 752	26 693	15 487	10 800
Heraf til:							
England	—	—	—	—	—	156	87
Tyskland	28 877	28 283	14 391	15 016	19 023	8 788	6 549
Holland	—	—	—	1 378	5 670	3 190	3 161
Schweiz	885	190	301	358	1 385	1 104	351
Frankrig	—	—	—	—	—	501	610

Det fremgaar heraf, at Eksporten af Smør for 1944 udgør godt en Trediedel af Førkrigsaarenes Eksport, Ost en Femtedel, Æg derimod kun 3—4 pCt. Eksporten af Flæsk, Svin, Fedt og Slagteriaffald har varieret meget i de forskellige Krigsaar, men i 1944 udgjorde den over Halvdelen af det normale. Slagtet og levende Kvæg viser forholdsvis store Eksporttal; og Hesteeksporten i 1943 og 1944 er henholdsvis omtrent fire og tre Gange saa stor som i Førkrigsaarene.

Tyskland har taget Broderparten — men det ses, at ogsaa navnlig Norge og Finland har aftaget en væsentlig Del af vor Udførsel — formentlig er en Del af de til Sverige udførte Varer ogsaa sendt videre til disse Lande.

Om Eksportværdien skal der foreløbig ikke tales. Som bekendt har det knebet at faa Valuta i Form af Importvarer — og Værdien af visse bogførte Tilgodehavender kan være ret illusorisk. Men vi maa ogsaa fra Landbrugets Side med Tilfredshed konstatere, at *Hjemmemarkedets Forsyning med Husdyrbrugsprodukter stort set under hele Krigen kom i første Række*, saa vort Lands Befolkning ikke kom til at lide under Mangelen paa de saakaldte „beskyttende Fødemidler“, i denne Forbindelse først og fremmest Mælk, Smør og Ost.

Det har for Landbruget og dets Organisationer været en selvfølgelig Pligt at arbejde paa denne Linie.

Avlsarbejdet.

Uanset de særlige Forhold og stigende Vanskeligheder paa mange Omraader fortsattes baade det private og det mere officielle Avlsarbejde i Lighed med tidligere Aar. Kappelysten var ikke afsvækket, og der blev arbejdet energisk paa at vinde ny Fremskridt — det har da heller ikke skortet paa Afsætningsmuligheder for virkelig gode Avlsdyr eller Priserne paa samme.

De lokale *Dyrskuer* blev afholdt som sædvanlig, og der var gennemgaaende god Tilslutning af Dyr og Mennesker. Derimod kunde de store landsdelsomfattende Dyrskuer paa Grund af Transportforholdene ikke afholdes i 1944; men disse Hovedskuer, der fortrinsvis omfatter de yngre Elitedyr, blev i Lighed med det jydsk Ungskue i 1943 spredt ud over Omraaderne, oftest som Afdelinger i Tilknytning til de større Lokalskuer.

Stambogsføring og Kaaringer gennemførtes som sædvanligt, ligeledes Samarbejdet i *Kvægavlstoreninger, Hesteavlstoreninger* og andre Avlsforeninger. Manglen paa Insemineringsdyrlæger var efterhaanden blevet saa følelig, at Landbrugsorganisationerne — trods Modstand fra veterinær Side — tog Initiativet til Afholdelse af et 3 Maaneders Kursus i Sædudtagning og Inseminering for Ikke-Dyrlæger. Kursuset afholdtes som det første i sin Art paa Tune Landboskole i Efteraarsmaanederne; og en Snes dér uddannede „Kvægavlsassistenter“ kom straks i Arbejde navnlig i de jyske Foreninger, hvor det sikkert vil vise sig, at ogsaa saaledes uddannede Folk kan gøre god Fyldest i det vigtige og krævende Arbejde. *Afkomspræmieringen* af de ældre Avlsdyr omfattede i 1944 410 Tyre og 112 Hingste; heraf tildeltes henholdsvis 16 Tyre og 11 Hingste 1. Klasse 1. Grad.

KONTROLFORENINGERNE. Arbejdet i Kontrolforeningerne har i 1944 haft yderligere Tilgang. For Regnskabsaaret, der sluttede til 1. Oktober, var der 1 763 Foreninger eller 15 flere end Aaret før. Medlemstal og Antallet af kontrollerede Køer steg fuldt saa stærkt — der er saaledes en beklagelig Tendens til, at Foreningerne bliver lovlig store, saa der bliver for mange Dage imellem Kontrolleringerne.

Gennemsnitsydelsen gik i alle Landsdelene noget frem i Sammenligning med Aaret forud, for hele Landet blev Fremgangen 6,3 kg Smør pr. Aarsko. Som sædvanlig ligger Fyn i Spidsen baade med Hensyn til Ydelse og Tilslutning.

De kontrollerede Køers Ydelse.

		kg	pCt.	kg	F. E.	pCt.kontr.	Udgift
		Mølk	Født	Smør		Køer	Kr.pr.Ko
Fyn	1943—44	3371	4,13	156,0	2998	72,1	5,57
Bornholm	"	3273	4,22	154,9	2890	49,4	4,74
Lolland-Falster	"	3225	4,03	145,5	2884	60,3	4,99
Sjælland	"	3182	4,05	144,3	2910	52,4	5,02
Jylland	"	3050	3,96	135,1	2894	44,2	4,77
Hele Landet	1943—44	3139	4,02	141,3	2912	49,9	
"	1942—43	3008	4,01	135,0	2831	49,0	
"	1941—42	2779	4,07	126,7	2694	49,2	
"	1938—39	3666	3,92	160,7	3050	47,7	

Jerseykøerne, hvoraf der var godt 14 000 kontrollerede i hele Landet, gav 2 464 kg Mælk med 5,68 pCt. Fedt og 158,4 kg Smør. Landets højstydende Besætning i 1943—44 var en mindre Jerseybesætning paa 3,4 Aarskøer hos *A. Rasmussen*, Svendstrup, Fyn, hvor Gennemsnitsydelsen var 299 kg Smør. Nr. 2 var en R. D. M. Besætning af samme Størrelse hos *A. Jensen*, Tune, Sjælland, hvor Ydelsen var 295 kg Smør. 35 Besætninger gav over 265 kg Smør pr. Aarsko.

884 Enkeltkøer gav over 300 kg Smør, deraf de 37 over 375 kg. Højst naaede Ko Nr. 53 af R. D. M. hos *Sv. Petersen*, Hvissinge, Sjælland; denne Ko gav 8661 kg Mælk med 4,96 pCt. Fedt og 484 kg Smør. Spidserne er som sædvanlig næsten udelukkende Køer af R. D. M. med et Par enkelte Jerseykøer imellem. I Aar er der ogsaa en Korthornsko med en meget bemærkelsesværdig Ydelse, ikke mindst Fedtprocent — idet Koen gav 4463 kg Mælk med 7,77 pCt. Fedt og 396 kg Smør; Koens Ejer er *J. Terkildsen*, V. Nebel, Jylland.

SVINEAVLSCENTRENE. Der anerkendtes i 1944 255 Svineavlscentre mod 256 Aaret før. Kun 5 af disse Elitebesætninger har Svin af Yorkshirerace, saa Landracen er ved at blive eneraadende. Antallet af Forsøgsgrise for Yorkshireracen er derfor ogsaa ret ringe — og som Sammenligningsgrundlag for, hvad de to Racer kan præstere, bliver Yorkshireracens Tal noget usikre.

Paa de fem faste Forsøgsstationer, der modtager Afkomshold efter Avlscentrenes Stamdyr til Kontrolfodring og senere Slagtebedømmelse, var Gennemsnitsresultaterne, som vist i Tabellen næste Side.

Det ses af Bedømmelsen, at Landracen nu paa de allerfleste Punkter er Yorkshireracen overlegen. I 1926—27 var Forholdet det omvendte, saa der er fuld Begrundelse for Yorkshireracens talmæssige Tilbagegang igennem de senere Aar. Landracens Gennemsnitstal for 1943—44 er praktisk talt de samme som Aaret før — og det er pæne Resultater. Vi staar altsaa stadig med fortrinlige Avlsbesætninger, hvorfra Bestanden kan rekrutteres, naar en større Udvidelse af Svineholdet igen bliver mulig.

AVLSCENTRE FOR HØNS. Paa Grundlag af Statens Fjerkræ-

Gennemsnitstal fra Svineforsøgene.

(Regnskabsaaret gaar fra 1. Sept. til 31. Aug.).

	1926-27		1943-44		1942-43
	Landrace	Yorkshire- race	Landrace	Yorkshire- race	Landrace
Antal Forsøgsgrise	2160	420	2484	52	2236
Udsætterprocent	7,2	4,2	3,4	1,9	3,3
F. E. pr. kg Tilvækst	3,44	3,45	3,30	3,35	3,25
pCt. Eksportflæsk	59,5	60,7	60,8	61,1	60,7
Tykkelse i cm af:					
Rygflæsk	4,05	3,84	3,44	3,78	3,42
Bug	3,06	3,18	3,32	3,15	3,32
Kroplængde i cm	88,9	88,7	93,7	92,3	93,8
Points (0-15) ved Bedømm. af:					
Fasthed	12,7	13,5	13,3	13,6	13,2
Bov	12,2	12,5	12,7	10,9	12,7
Rygfl. Fordeling	—	—	12,7	11,8	12,7
Bug	12,0	12,5	13,1	12,3	13,1
Skinker	12,3	12,7	12,4	12,1	12,3
Finhed	12,5	13,2	13,1	13,2	13,1
Kødfylde	12,4	13,0	12,8	12,6	12,8
Bacotype	12,2	12,7	12,6	11,6	12,6
pCt. Svin i Klasse:					
I { for tynde	50	64	7	2	8
I { letfede			78	53	79
II mellemfede	28	24	13	35	11
III fede	22	12	2	10	2

udvalgs aarlige Konkurrence mellem hele Hønsehold anerkendtes i 1944 96 Besætninger som Avlscentre, deraf de 88 i Klasse A. Som Nr. 1 i Konkurrencen kom *Husmandsskolen i Høng* med 96,5 Points og 246 Æg i Gennemsnit af Unghønerne; Nr. 2 blev Konsulent *K. Vadgaard, Borris*, med 96,4 Points og 231 Æg pr. Unghøne. Men iøvrigt følger en lang Række gode Besætninger lige efter med et omtrent tilsvarende Pointstal.

Ved *Kontrollægningen paa Favrhølm* igennem de 11 Maanedere fra 1. Nov. 1943 til 30. Sept. 1944 lagde de prøvede Unghøner gennemsnitlig 184 Æg à 60,1 Gram = 11,066 kg Æg mod 192 Æg à 59,8 g Aaret før. De tre bedste Hold gav hver 224 eller 225 Æg pr. Høne; den højstydende Enkelthøne har lagt 262 Æg i 11 Maanedere.

Oplysnings- og Forsøgsarbejdet.

Oplysnings- og Forsøgsarbejdet paa Husdyrbrugets forskellige Felter er fortsat i Lighed med tidligere Aar. Indsatsen paa disse Omraader er dels gjort med Henblik paa Tidens aktuelle Problemer, dels med Henblik paa de Fremskridt, der kun vindes igennem Aaremaal. Og det tør vist siges, at Krigsaarenes Vanskeligheder har skærpet Lydhørheden hos Menigmand, saa han i højere Grad end tidligere er parat til at befare de Veje, som nøgterne Forsknings- og Forsøgsresultater anviser. Dette har været med til at klare Vanskelighederne i disse Aar, og — hvad maaske vigtigere er — det lover godt fremover og for det, der i Fremtiden skal vindes ogsaa paa Husdyrbrugets Omraade.

Aaret 1944 synes os paa mange Maader allerede saa fjernt. Der er jo sket saa vældige og voldsomme Ting igennem første Halvdel af 1945 — baade ude i den store Verden og i vort Land. Produktionsmæssigt er der imidlertid ikke foreløbig sket store Ændringer indenfor dansk Husdyrbrug. Forsyningerne med Raavarer udefra lader vente paa sig. Men naar de stilles til Raadighed, vil danske Husdyrbrugere være parate — og vide at nytte dem vel.
